

**Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle komission ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston päätökseksi direktiivin 2013/34/EU muuttamisesta tiettyjen toimialojen ja tiettyjen kolmansien maiden yritysten kestävyysraportointistandardien hyväksymisen määräaikojen osalta (COM(2023) 596 final)**

Perustuslain 96 §:n 2 momentin perusteella lähetetään eduskunnalle edellä mainittu komission ehdotus sekä siitä laadittu muistio.

Helsingissä 23.11.2023

Työministeri Arto Satonen

Johtava asiantuntija Timo Kaisanlahti

13.11.2023

**EUROOPAN KOMISSION EHDOTUS EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON PÄÄTÖKSEKSI DIREKTIIVIN 2013/34/EU MUUTTAMISESTA TIETTYJEN TOIMIALOJEN JA TIETTYJEN KOLMANSIEN MAIDEN YRITYSTEN KESTÄVYYSRAPORTOINTISTANDARDIEN HYVÄKSYMISEN MÄÄRÄAIKOJEN OSALTA**

**1 Ehdotuksen tausta ja tavoite**

**1.1 Komission tavoite vähentää 25 %:lla yritysten raportointirasitetta**

Komissio korostaa tiedonannossaan ”*EU:n pitkän aikavälin kilpailukyky vuoden 2030 jälkeen*” (COM(2023) 168 final) sellaisen sääntelyjärjestelmän tärkeyttä, jolla varmistetaan tavoitteiden saavuttaminen mahdollisimman vähin kustannuksin. Sen vuoksi komissio on sitoutunut järjeistämään ja yksinkertaistamaan EU-lainsäädännön sisältämiä raportointivaatimuksia. Tavoitteena on viime kädessä vähentää vaatimuksia 25 prosentilla. Asiasta on Eduskunnalle annettu E-kirje (E 24/2023).

Tässä tarkoituksessa komissio antoi 17.10.2023 ehdotuksen Euroopan parlamentin ja neuvoston päätökseksi tilinpäätösdirektiivin 2013/34/EU muuttamisesta tiettyjen toimialojen ja tiettyjen kolmansien maiden yritysten kestävyysraportointistandardien hyväksymisen määräaikojen osalta (COM(2023) 596 final).

**1.2 Kestävyysseikkojen tietosisällön määrittäminen komission ESRS-standardeilla**

Tilinpäätösdirektiivissä (2013/34/EU) – sellaisena kuin se on muutettuna kestävyysraportointidirektiivillä – asetetaan yrityksille kahdensuuntainen raportointivelvoite olennaisista ESG- eli kestävyysseikoista, jotka koskevat ympäristöä (engl. environment – E), ihmisoikeuksia ja sosiaalisia näkökohtia (engl. social – S) sekä yrityshallintoa (engl. governance – G). Raportoitaviksi tulevat tiedot, jotka ovat tarpeen, jotta voidaan ymmärtää yhtäältä yrityksen vaikutukset kestävyysseikkoihin ja toisaalta kestävyysseikkojen vaikutukset yrityksen itsensä kehitykseen, tulokseen ja asemaan. Kestävyysraportointivelvoite koskee suuryrityksiä ja suurkonsernien emoyrityksiä sekä julkisesti noteerattuja pk-yrityksiä.

Kestävyystiedot on raportoitava noudattaen eurooppalaisia kestävyysraportointistandardeja (*ESRS-standardit*), jotka komissio hyväksyy delegoiduilla säädöksillään. Näissä ESRS-standardeissa täsmennetään kestävyystietojen sisältö ja tarvittaessa rakenne, jota on noudatettava raportoinnissa.

Komissio hyväksyi 31.7.2023 ensimmäiset ESRS-standardit, jotka ovat yleisiä eli toimialaneutraaleja. Niitä noudatetaan kestävyysraportoinnissa riippumatta siitä, millä toimialalla asianomainen raportointivelvollinen harjoittaa yritystoimintaa.

**1.3 Toimialakohtaiset ESRS-standardit – hyväksymisen lykkääminen**

Kestävyysraportointidirektiivi velvoittaa komission laatimaan yleisten standardien ohella myös toimialakohtaiset ESRS-standardit raportoinniseksi erityisesti niistä seikoista, jotka ovat

ominaisia yrityksen toimialalle. Tilinpäätösdirektiivin 29 b artiklan 1 kohdan kolmannen alakohdan mukaan toimialakohtaiset ESRS-standardit on hyväksyttävä viimeistään 30.6.2024.

Komissio ehdottaa nyt toimialakohtaisten ESRS-standardien hyväksymispäivän lykkäämistä kahdella vuodella nykyisestä, tilinpäätösdirektiivissä säädetystä määräajasta, joka on 30.6.2024.

Komissio pitää ehdotustaan hyväksymispäivän siirtämisestä merkityksellisenä, jotta yritykset voivat paremmin keskittyä 31.7.2023 hyväksytyjen yleisten ESRS-standardien täytäntöönpanoon. Samalla voitaisiin varmistaa riittävä aika tehokkaiden toimialakohtaisten ESRS-standardien laatimiselle ja rajoittaa raportointivaatimukset välttämättömään minimiin.

#### **1.4 Kolmansien maiden yrityksiä koskevat ESRS-standardit – hyväksymisen lykkääminen**

Lisäksi tilinpäätösdirektiivin 40 b artiklassa säädetään, että ESRS-standardit sellaisia kolmansien maiden yrityksiä varten, joilla on liiketoimintaa unionissa, on niin ikään hyväksyttävä viimeistään 30.6.2024.

Sillä perusteella, että kolmansien maiden yrityksiä koskevia raportointivaatimuksia sovelletaan vasta tilivuodesta 2028 ja että toimialakohtaisten ESRS-standardeja on tarkoitus edellä selostetulla tavalla lykätä, komissio ehdottaa myös kolmansien maiden standardien hyväksymisen lykkäämistä kahdella vuodella. Näin komissio voisi osoittaa enemmän resursseja tehokkaiden ja oikeasuhteisten toimialakohtaisten ESRS-standardien laatimiseen.

## **2 Ehdotuksen pääasiallinen sisältö**

Komission ehdotuksella muutettaisiin tilinpäätösdirektiiviä 2013/34/EU seuraavasti:

1) määräaika, johon mennessä komission on hyväksyttävä toimialakohtaiset ESRS-standardit delegoiduilla säädöksillä 29 b artiklan 1 kohdan kolmannen alakohdan nojalla, on viimeistään 30.6.2026 (eikä 30.6.2024); ja

2) määräaika, johon mennessä komission on hyväksyttävä tietyt raja-arvot ylittäviä kolmansien maiden yrityksiä koskevat ESRS-standardit delegoiduilla säädöksillä 40 b artiklan nojalla, on viimeistään 30.6.2026 (eikä 30.6.2024).

## **3 Ehdotuksen oikeusperusta ja suhde suhteellisuus- ja toissijaisuusperiaatteisiin**

Päätösehdotus perustuu Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT-sopimus) 50 artiklan 1 kohtaan, joka on sijoittautumisvapauden toteuttamiseen liittyvien menettelyjen oikeusperusta. Merkityksellinen on erityisesti SEUT 50 artiklan 2 kohdan g alakohta koordinoitavista yhtiöiden omistajien ja muiden sidosryhmien etujen suojaamisesta.

Osakeyhtiön sekä sellaisen henkilöyhtiön, jonka vastuunalaisena yhtiömiehenä toimii osakeyhtiö, kestävyysraportin laadintaa ja julkistamista säännellään EU:n tasolla tilinpäätösdirektiivillä 2013/34, jonka oikeusperustana on myös SEUT 50 artiklan 1 kohta. EU:n yhtiöoikeuden yhtenäisyyden ja johdonmukaisuuden vuoksi tällä ehdotuksella muutetaan mainittua direktiiviä. Esillä olevista määräajoista säädetään EU-tasolla, joten niiden muuttamisesta on tarpeen säätää myös EU-tasolla.

Valtioneuvosto katsoo, että ehdotuksen oikeusperustaa on pidettävä asianmukaisena.

Ehdotuksen tekstin ja komission esittämien perustelujen nojalla valtioneuvosto myös katsoo, että ehdotus on toissijaisuus- ja suhteellisuusperiaatteiden mukainen.

## **4 Ehdotuksen vaikutukset**

### **4.1 Komission vaikutusarvio**

Komissio ei ole pitänyt vaikutusarvioita tarpeellisena tästä ehdotuksesta. Toisaalta kestävyysraportointidirektiiviä koskevan ehdotuksensa yhteydessä vuonna 2022 komission arvioi, että raportointivelvoite ulottuu noin 49.000 yritykseen, jotka kerryttävät noin kolme neljäsosaa kaikesta osakeyhtiöiden liikevaihdosta EU:ssa. Arvioitu kertakustannus siirtymästä uuteen raportointimalliin EU:ssa on 1,2 miljardia euroa ja jatkuva vuosikustannus 3,6 miljardia euroa. Toisaalta velvoitteiden yhdenmukaistaminen aikaansaa komission mukaan merkittäviä säästöjä yritysten hallinnollisissa kustannuksissa. Koska sijoittajien yrityksille osoittamat lukuisat yksilölliset tietopyynnöt kestävyysinformaation saamisesta vähenisivät, ei yrityksissä enää kuluisi niin paljon työaikaa ja muita resursseja näihin pyyntöihin vastaamisen edellyttämän informaation tuottamiseksi. Tämän säästön komissio arvioi 1,2 – 2 miljardiksi euroksi vuositasolla.

### **4.2 Vaikutukset Suomen kannalta**

Komission on noudatettava kestävyysraportointidirektiivillä säädettyjä määräaikoja ESRS-standardien hyväksymiselle direktiivissä komissiolle annetulla delegoidulla säädösvallalla. Näistä määräajoista komissio ei voi poiketa, ellei direktiiviä muuteta.

Direktiivin muutoksesta ei seuraa tarvetta muuttaa Suomen kansallisia lakeja. Asiasta ei seuraa lisäkustannuksia yrityksille eikä viranomaisille.

## **5 Ehdotuksen kansallinen käsittely ja käsittely EU:ssa**

Komissio julkisti ehdotuksensa 17.10.2023. U-kirjeluonnos on käsitelty 1.11.–3.11.2023 valtioneuvoston EU-asioiden komitean alaisessa kilpailukykyjaostossa.

Tiedossa ei vielä ole neuvoston eikä parlamentin käsittelyn ajankohtia. Huomioiden komission esityksen rajattu sisältö oletuksena on, että asia etenee nopeasti ja neuvoston yleisnäkemyksä saavutetaan nopeasti. Asian nopeaa käsittelyä edellyttää myös se, että päätösesitys liittyy 14.12.2022 annettuun kestävyysraportointidirektiiviin (2022/2464), joka koskee jo 1.1.2024 alkavia tilikausia.

## **6 Ahvenanmaan itsehallinto**

Asia kuuluu Ahvenanmaan itsehallintolain (1144/1991) 5 luvun 27 §:n perusteella valtakunnan lainsäädäntövaltaan.

## **7 Valtioneuvoston kanta**

Valtioneuvosto lähtökohtaisesti kannattaa komission ehdotusta, jolla komissiolle asetettua sekä toimialakohtaisten että kolmansien valtioiden yrityksiä koskevien kestävyysraportointistandardien laatimisen määräaika lykätään kahdella vuodella eli 30.6.2026 saakka.